

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

6. juni 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 196 (Alm. del) af 10. maj 2023 stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Sigurd Agersnap (SF)

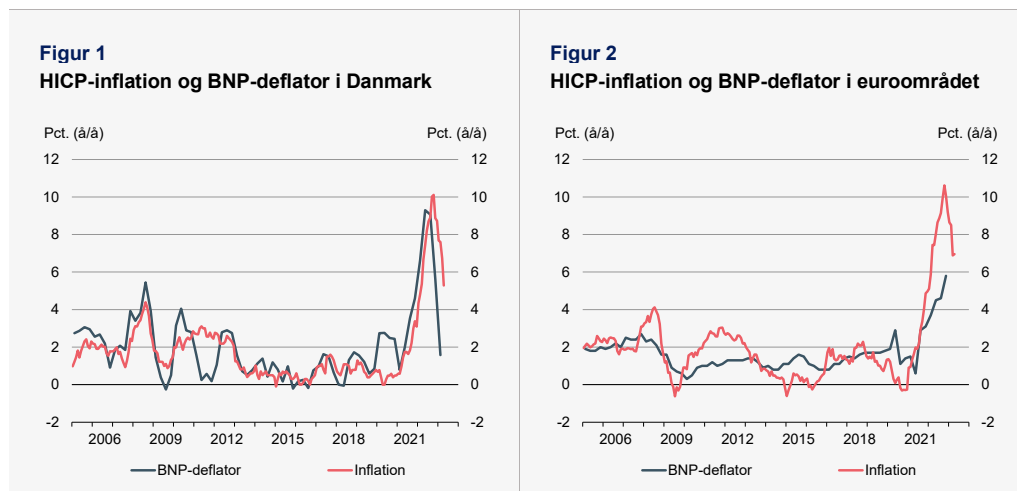
Spørgsmål 196

Vil ministeren redegøre for inflationen i Danmark dekomponeret i profit, arbejdsomkostninger og skattebetaling tilsvarende ECB's dekomponering af inflationen i EU, jf. analyse offentliggjort på ECB's hjemmeside den 30. marts 2023? Dekomponeringen af inflationen ønskes oplyst for hhv. 2022 og 2023.

Svar

Analysen fra ECB er baseret på en mekanisk dekomponering af BNP-deflatoren i nationalregnskabet, og det bør bemærkes, at BNP-deflatoren ikke nødvendigvis er et præcist mål for inflationen. Normalt bruges udtrykket inflation om udviklingen i forbrugerpriser, mens BNP-deflatoren indeholder prisudviklingen i den samlede forsyningsbalance, som ud over privatforbruget også består af offentligt forbrug, investeringer, eksport og import.

Inflationen og BNP-deflatoren følger i nogen grad hinanden over tid, men der er også store forskelle. For Danmark ses generelt en stor samvariation, men dog en betydelig afvigelse i slutningen af 2022 og starten af 2023, *jf. figur 1*, mens sammenhængen er mindre udtalt for euroområdet, *jf. figur 2*.

Anm.: BNP-deflatoren er på kvartaler og viser den årlige vækst i den implicite BNP-deflator (sæson- og kalenderkorrigeret). Inflationen er opgjort månedligt som den årlige vækst i HICP, det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks.

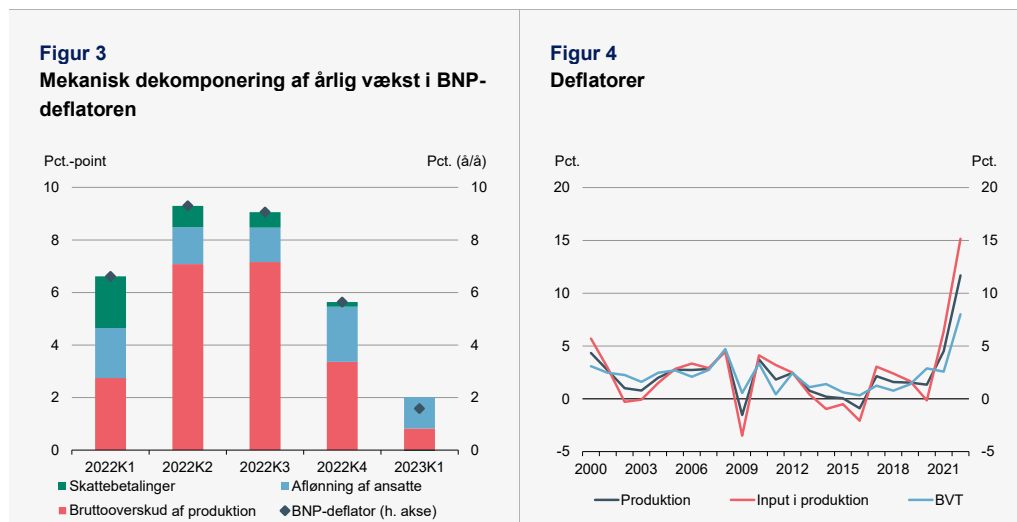
Kilde: Eurostat, Macrobond og egne beregninger.

I ECB's analyse foretages dekomponeringen af BNP-deflatoren i bidrag fra lønninger (aflønning af ansatte), skattebetalinger (produktskatter minus produktsubsidier samt andre produktionsskatter minus andre produktionssubsidier) og "profit" (bruttooverskud af produktion og blandet indkomst¹). Sidstnævnte omtales i ECB's analyse som "enhedsprofitter", men det er ikke en dækkende betegnelse, da bruttooverskud af produktion og blandet indkomst blandt andet også går til forbrug af fast realkapital (nedslidning af kapitalapparat) samt aflønning af selvstændige.

Den mekaniske dekomponering foretaget i den pågældende analyse fra ECB på foreløbige danske nationalregnskabstal viser, at stigningen i BNP-deflatoren i løbet af 2022 i høj grad kan tilskrives stigende bruttooverskud af produktion og blandet indkomst, *jf. figur 3*.

Det stigende bruttooverskud i 2022 dækker over betydelige forskelle på tværs af erhverv. Stigningen er således i høj grad trukket af energiforsyning og søtransport, hvor priserne steg kraftigt frem til efteråret. I 4. kvartal 2022 og 1. kvartal 2023 var der en betydelig reversering i det samlede bruttooverskud, som særligt skal ses i lyset af faldende søfragtrater.

¹ Bruttooverskud af produktion og blandet indkomst beregnes som bruttoværditilvæksten i basispriser minus andre produktionsskatter, netto, og aflønning af ansatte. Såfremt forbrug af fast realkapital fratrækkes fås nettooverskud af produktionen og blandet indkomst, der medgår til aflønning af selvstændiges arbejde i egen virksomhed og til forrentning af kapital mv.

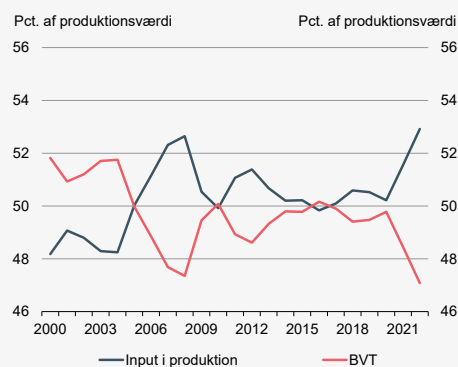
Anm.: Nominelt BNP kan dekomponeres i *bruttooverskud af produktion og blandet indkomst, aflønning af ansatte og produktskatter minus produktsubsidier samt andre produktionskatter minus andre produktionsubsidier*. Figur 3 viser de tre komponenters mekaniske bidrag til udviklingen i den kvartalsvise implicite BNP-deflator, som viser nominelt BNP i forhold til reelt BNP (begge sæsonkorrigerede). Input i produktion i figur 4 dækker både energiforbrug, almindeligt vareforbrug og forbrug af tjenester i produktionen. BVT (bruttoværditilvækst) udgøres af produktion fratrukket input i produktion.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

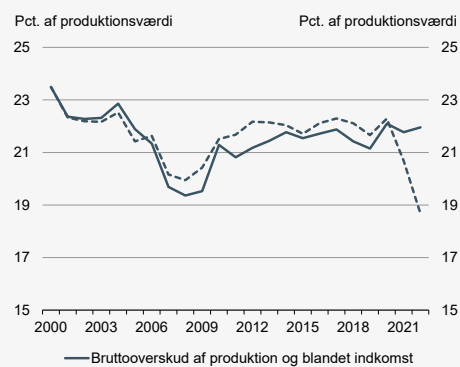
Det er desuden værd at påpege, at der historisk har været en tæt sammenhæng mellem stigende priser på virksomhedernes input i produktion og virksomhedernes priser på egen produktion, hvorved prisen på virksomhedernes værdiskabelse (værditilvæksten) typisk vokser tilsvarende. I både 2021 og 2022 er prisen på virksomhedernes produktion steget kraftigt, men mindre end prisen på virksomhedernes input i produktion, hvorved prisen på værditilvæksten (BVT) er vokset mindre, *jf. figur 4*.

Virksomhederne har således generelt øget egne salgspriser mindre end inputpriserne i 2021 og 2022. Det har medført, at virksomhedernes værditilvækst som andel af deres produktionsværdi er faldet markant, mens andelen af produktionsværdien, som går til input i produktionen, modsat er steget markant, *jf. figur 5*.

Figur 5
Fordeling af produktionsværdi

Figur 6
Uden forsyning og søtransport faldt
overskudsgraden i den private sektor i 2022

Anm.: Input i produktion i figur 5 dækker både energiforbrug, almindeligt vareforbrug og forbrug af tjenester i produktionen. I figur 6 viser de optrukne linjer privat sektor, mens stiplede linjer viser privat sektor ekskl. brancherne forsyning og søtransport som defineret i ADAM.

Kilde: Danmarks Statistik, og egne beregninger.

Den analyse fra ECB, der henvises til i spørgsmålet, viser således, at en større del af værdiskabelsen i løbet af 2021 og 2022 er gået til bruttooverskud af produktion og blandet indkomst. Men den udvikling skal ses i lyset af, at værdiskabelsen i samme periode udgør en markant mindre andel af den samlede produktionsværdi.

Ses der således på virksomhedernes bruttooverskud af produktion og blandet indkomst som andel af den samlede produktionsværdi, er udviklingen en anden. For den private sektor som helhed var denne andel omtrent uændret i både 2021 og 2022, men ekskluderes forsyningsvirksomhed og søfragt faldt bruttooverskuddet som andel af produktionsværdi kraftigt i den resterende del af den private sektor, *jf. figur 6*.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Fungerende økonomiminister